

1. **Риторичні фігури** – це засоби вираження мови, які **посилюють увагу читача до певного виразу**. Риторичні фігури поділяються на 4 типи:

а) **риторичні звертання** – це звертання до відсутніх людей або понять, які є абстрактними;

б) **риторичні запитання** – такі види запитань, які не вимагають відповіді;

в) **риторичні припущення** – це відповідь на уявне запитання, якого насправді не існувало;

г) **риторичний оклик** – це спосіб образного вираження надто сильного почуття;

д) **риторичне ствердження** – це засіб літератури, що показує неможливість заперечення слів, сказаних автором.

Приклади риторичних фігур:

«Хто тільки не проклинав станційних наглядачів, хто з ними не лаявся!»

«Так! Я буду крізь сльози сміятись!»

2. **Антитеза** – це засіб **зіставлення об'єктів**. Але на відміну від порівняння ці об'єкти мають бути протилежні за своїм лексичним значенням.

Найчастіше можна зустріти антитезу в афоризмах, прислів'ях та приказках.

«Ситий голодного не розуміє».

Проте немало прикладів антитези в художній літературі: *«Тотожним бути й відрізнятись — вцьому життя живого суть».*

3. **Алітерація** – це прийом у стилістиці твору, в якому застосовується **повторення окремих приголосних** з метою емоційного поглиблення.

Чітко спостерігати алітерацію можна тут:

"Тінь там тоне, тінь там десь..." (Павло Тичина)

«Сипле, стеле сад самотній

Сірий смуток — срібний сніг, —

Сумно стогне сонний струмись,

Серце слуха смертний сміх...»

4. **Асонанс** – це стилістичний прийом, дуже схожий на алітерацію, в якому зустрічається **повторення голосних звуків**. Цей засіб підсилює музичність віршованих строк. Наприклад, як тут:

"Була гроза, і грім гримів, Він так любив гриміти, Що аж тремтів, що аж горів На трави і на квіти." (Микола Вінграновський)

5. **Інверсія** – це зміна **порядку слів**, до якого ми так звикли. Зазвичай в українській мові прямий порядок слів – це рух від вже відомого до

невідомого, в той час, як інверсований порядок слів руйнує звичну нам конструкцію.

Дуже часто інверсію в своїй творчості застосовували шістдесятники:

«Гойдається вечора зламана віть, мов косту сліпого, що тичеться в простір осінньої невіді». (Василь Стус)

"Життя ще довге перед мною, Я молодий, я ще й не жив... Чого ж горючою сльозою свою я пісню окропив?"

6. **Градація** – це засіб літератури, в якому спостерігається **поступове нарощення або навпаки пригнічення емоційного значення**.

Градація стає ще більш вираженою в поєднанні з анафорою. Наприклад, давайте згадаємо найпопулярніший вираз Юлія Цезаря *«Прийшов, побачив, переміг»*.

7. **Інвектива** – це давній засіб літератури, що полягає в **гострому сатиричному звинуваченні** певних явищ або осіб. На відміну від іронії інвектива відкрито висміює деякі об'єкти. Це можуть бути різкі виступи, які супроводжуються гострою критикою.

Приклади інвективи:

"Якщо до влади прийшов ще той фрукт, значить, за нього голосували овочі..." (В. Шестаков)

"-Голова не болить?"

-Ні.

-Був би мозок, боліла б.

- А в тебе теж мозку зовсім немає. Одна нитка, яка вуха тримає"

8. **Панегірик** або урочиста промова – це **різке звеличення людини або явища** в літературі. Частіше за все панегірик застосовується там, де необхідно показати ушлявлення якоїсь визначної події або подвигів неймовірної людини. Цей термін бере начало ще в творах стародавньої Греції та Риму. Цей термін літератури неважко виокремити, якщо бачити урочисте вихвалення людини або навіть усього народу.

9. **Символ** – **заміна незрозумілого абстрактного поняття** конкретним символічним образом. Символ розкриває сутність поняття, явища чи предмету тим самим поширюючи загальноприйняте значення слів.

Прикладів символізму багато не тільки в літературі, але й у повсякденному житті:

Квітка – символ краси, голуб – символ миру.

10. **Оксиморон** – це цікавий засіб літератури, в якому поєднані слова, кожне з яких виражає протилежне значення. Читачів дуже часто приваблює парадоксальність словосполучення.

Прикладів оксиморона дуже багато в сучасній літературі: *дзвінка тиша, крижаний вогонь, квадратура круга*.

11. **Паралелізм** – це такий засіб художньої літератури, в якому відбувається зображення подібних один до одного предметів паралельно. В паралелізмі застосовується уподібнення цих предметів та можна спостерігати чітку **аналогію однакових явищ у різних сферах життя**.

Приклади паралелізму:

«Твій розум глибокий, наче море, Твій дух високий, наче гори» (В. Брюсов)

«Як ми кохалися, як зерно в горісі,

Тепер розійшлися, як туман по лісі!

Як ми кохалися, як голубів пара,

Тепер розійшлися, як чорная хмара!»